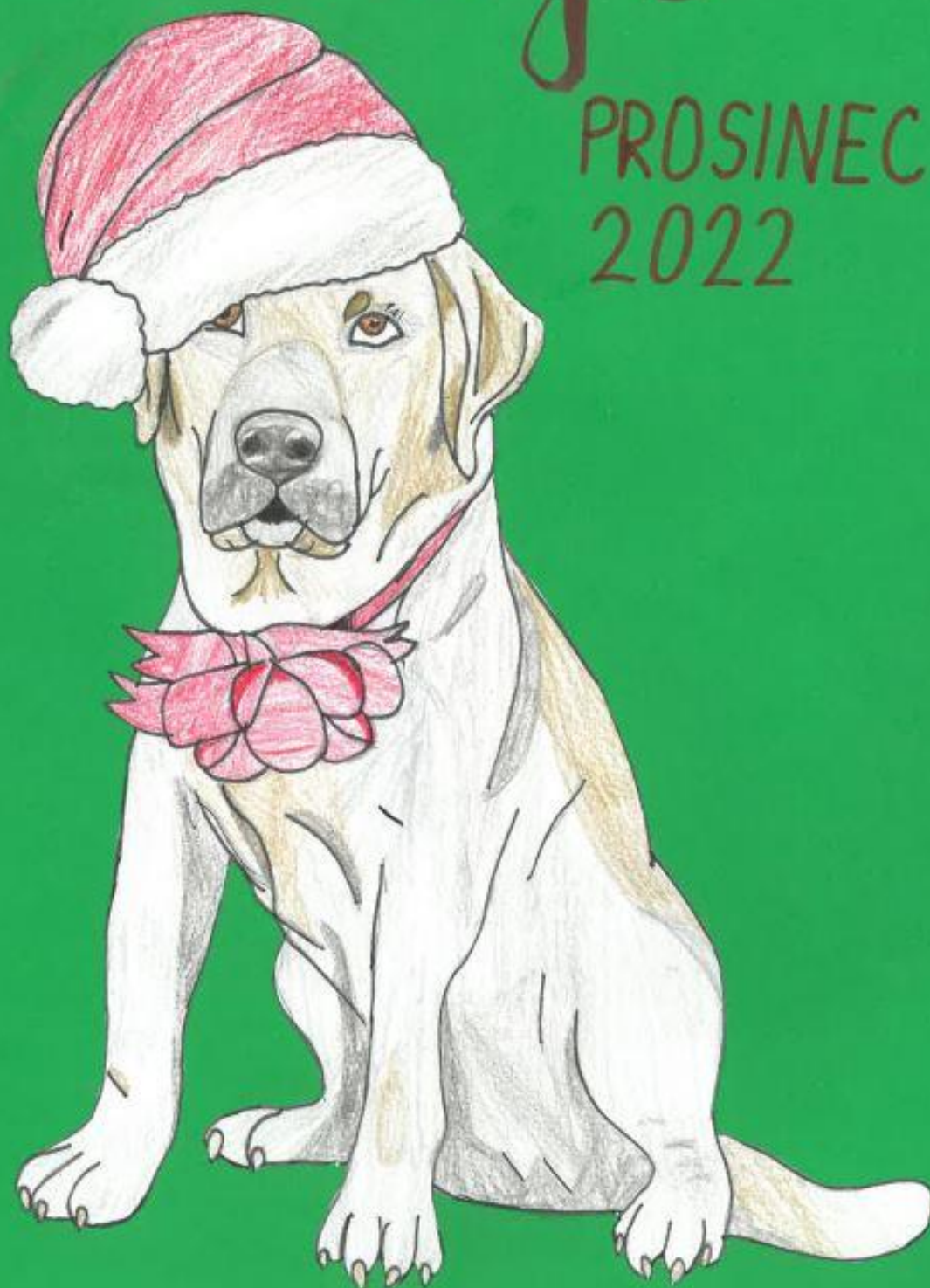

Hugo

PROSINEC
2022

JÁN KOLLÁR

(*29.7.1793 – †24.1.1852)

Víte, kdo je muž na fotce vlevo? Je to člověk, po kterém je pojmenována naše škola. Věc, která je zcela očividná je fakt, že se tento pán jmenoval Kollár. Jak se ale jmenoval doopravdy? A kdo to byl vlastně zač? To vše a mnohem více se dozvíte, pokud budete číst i dál. Můj dnešní článek bude totiž věnován právě tomuto muži.

Ján Kollár se narodil na území dnešního Slovenska 29. 7. 1793 do rodiny rolníka. S jeho otcem to bylo komplikované. Neměl totiž pochopení pro Jánovu touhu po vzdělání. Po dobu dvou let studoval Ján na nižším gymnáziu, ale těsně před nástupem do dalšího ročníku si ho otec nechal povolát domů a nechal ho vyučit řezníkem. To se mu ale nelíbilo, a tak následně odešel k jeho bratranci. V letech 1812 – 1815 pokračoval ve studiu v Banské Bystrici. Roku 1816 se mu podařilo složit zkoušku, díky které získal stipendium v Německu.

Zde začíná úplně nová kapitola Kollárova života. Mezi lety 1817 – 1819 studoval v Jeně evangelickou teologii. Při studiích se seznámil nejen s myšlenkou sjednocení Německa, ale i s jeho budoucí ženou Frederikou Wilheminou Schmidtovou.

Od roku 1819 působil v Pešti jako evangelický farář. I přes to, že Frederičini rodiče jejich vztah nepodporovali, v roce 1835 se Ján a Frederika vzali. Kollárova žena si na život v Uhrách sice zvykla obtížně a slovenštinu se nikdy pořádně nenaučila, ale i přes to Jána ve všem podporovala. Dva roky po svatbě se jim narodila jejich jediná dcera Ludmila. V Pešti působil až do roku 1849, kdy se stal profesorem slovanské archeologie na vídeňské univerzitě.

Kollár nesouhlasil se snahou osamostatnit slovenštinu. Vycházel z myšlenky o existenci jediného československého kmene, který by měl podle Kollára používat jako spisovný jazyk češtinu, která měla přijmout mnohé prvky slovenského nářečí. Tímto svým postojem se dostal do sporu s mladší generací slovenských spisovatelů. Ti ho v roce 1848 dokonce zajali a musela ho vysvobodit císařská garda.

Ján Kollár, slovenský básník, sběratel lidové slovesnosti, estetik, jazykovědec a evangelický kněz, zemřel 24. ledna ve Vídni.

LAJKA

PRVNÍ VE VESMÍRU

V roce 1957 začínal závod ruských a amerických vědců o to, kdo se první dostane do vesmíru. Cílem bylo vyslat tam člověka, ale vědci si **nebyli jistí, zda je lidský tvor schopný snést těžké podmínky, jaké představoval takový let...** A proto se rozhodli vyzkoušet nejprve zvířata.

Jedné chladné zimní noci byla v moskevských ulicích odchycena fenka křížence. Vážila asi 5 kg a měla slámovou barvu. **Vědci ji v rámci vesmírného projektu nazvali Lajka („Štěkačka“).** Spolu s dalšími dvěma psy podstoupila vesmírný trénink. Výběr toulavých psů nalezených na ulici nebyl náhodný, vědci se správně domnívali, že **tito tvorové**

jsou otužilí, zvyklí na nedostatek potravy i na náhlé výkyvy teploty.

Ze tří psů Lajka prokázala nejlepší připravenost, a proto byla vybrána, aby letěla do vesmíru na palubě sovětské vesmírné družice Sputnik 2. **Tak se stalo, že 3. listopadu 1957 se ocitla jako první živý tvor na oběžné dráze kolem Země.** Toto dobrodružství však ubohou Lajku stálo život. Přestože se sovětské úřady snažily tuto skutečnost zamlčet, Lajka pobyt ve vesmíru nepřežila, zahynula na přehřátí, protože **vyhřívací systém družice nefungoval správně.**

Její smrt však nebyla zbytečná, protože bylo dokázáno, že také lidé mohou létat do vesmíru, snášet změny tlaku a stavy beztlíže a vrátit se zase na Zem. Lajka otevřela cestu k dobývání vesmíru.

Zajímavost: Lajka byla prvním živým tvorem, který se dostal na oběžnou dráhu kolem Země. Ovšem první psi, kteří vyletěli do vesmíru už v roce 1951, byli Cigán a Dezik. Vznegli se do výšky 100 km.

THE SIMS 4

The Sims 4 je videohra, která simuluje život. Je to pokračování série, která má už 3 předchozí díly a 1, co má vyjít. Hrajete v ní za postavičku, kterou si vyrobíte, či najdete v knihovně. Byla vytvořena společností Maxis a vydána firmou Electronic Arts. Hra se dá hrát na PlayStation 4, Xbox One, Mac OS a Microsoft Windows. Hra vyšla v roce 2014. A stojí něco okolo 500 Kč, ale teď je Streamu akce a hra je tam zdarma ke stažení.

The Sims 4 je strategická hra, která simuluje život, podobná ostatním hrám z této série. V téhle hře není žádný hlavní cíl, hráč dělá rozhodnutí za postavy a staví, či vylepšuje domy, aby se postavy měly dobře a žily spokojený život. Postavy ve hře se jmenují simíci. Ve hře jsou také peníze, kterým se říká simoleony. Postavy mluví vlastním jazykem a hráč pozná, co říkají z bublin nad jejich hlavami.

Simíci si mohou vydělávat peníze, tím že chodí do práce anebo prodávají věci. Simíci se také mohou zlepšovat své dovednosti, např. ve vaření. Do hry se dají také dokoupit různé doplňky např. kočky a psi.

ZAJÍMAVOSTI O ZVÍŘATECH

V tomto díle školního časopisu jsem si pro Vás připravila čtyři zvířata, která bývají spojena s Vánoce.

Kapr: 1. Člověk kapra chová už 8 tisíc let.

2. Kapr je zřejmě první domestikovanou rybou v historii.

3. Kapr se může dožít i více než 40 let, a proto je považován za dlouhověkou rybu.

4. V Asii je kapr spojován se štěstím.

Sob: 1. Parohy narůstají u sobů i samicím. Samci paroží shazují.

2. Sobi dokážou měnit barvu očí podle ročních období - v létě hnědou a v zimě modrou.

3. Samice váží 80-120 kg. Samec váží 160-180 kg.

4. Dříve se na sobech jezdilo jako na koních.

Osel: 1. Osel se dokáže naučit povely a vedení při jízdě na něm.

2. Osel vlastně nespí, jen dřímá přibližně 3 hodiny, a to vždy vestoje.

3. Osel je symbolem Jadranu.

4. Postavením uší vyjadřuje osel své pocity a nálady, strach, nemoc, únavu a další.

Krocán: 1. Předchůdci současných krocánů se na Zemi objevili před více než 10 miliony lety.

2. Krocán dokáže běžet rychlostí až 32 km/hod.

3. Krocán nemá rád červenou barvu.

4. Krocán má rozpětí křídel 125-144 cm.

KYNOLOGIE

Kynologie se zabývá studiem psů jako živočišného druhu z biologického hlediska, ale tento pojem se také často používá k označení těch, kdo se psům věnují jako domácím mazlíčkům a společníkům. Termín může tedy být použit k označení seriózního vědeckého přístupu zoologů, ale stejně tak k souhrnnému označení výcvikářů a chovatelů, a v neposlední řadě také nadšenců, kteří se psům věnují na neformální úrovni zejména v psích sportech. Nejde tak o ucelenou větev vědy v pravém slova smyslu, přestože přípona –logie by tak naznačovala.

Sportovní kynologie je kynologická disciplína sportovního charakteru, kde účastníci se pár tvoří pes a jeho vodič, tzv. psovod.

Samotná sportovní kynologie vznikla z pracovní kynologie, ve které není účelem vycvičit psa k výsledkům v soutěžích, ale vycvičit psa k tomu, aby se stal pracovním psem, který je schopný podávat pracovní výkony. Většina disciplín vychází právě z pracovní kynologie. V Česku se oborem sportovní kynologie zabývá Český kynologický svaz (ČKS) a Moravskoslezský kynologický svaz (MSKS) a také Kynologická jednota Brno (KJ Brno). Všechny svazy jsou oficiální a pod ochranou Českomoravské kynologické unie i Mezinárodní kynologické federace. Existují zde tři platné řády: národní zkušební řád, mezinárodní zkušební řád a řád pro sportovní výcvik psů.

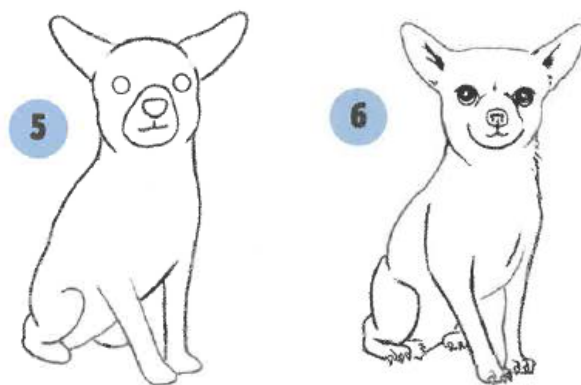
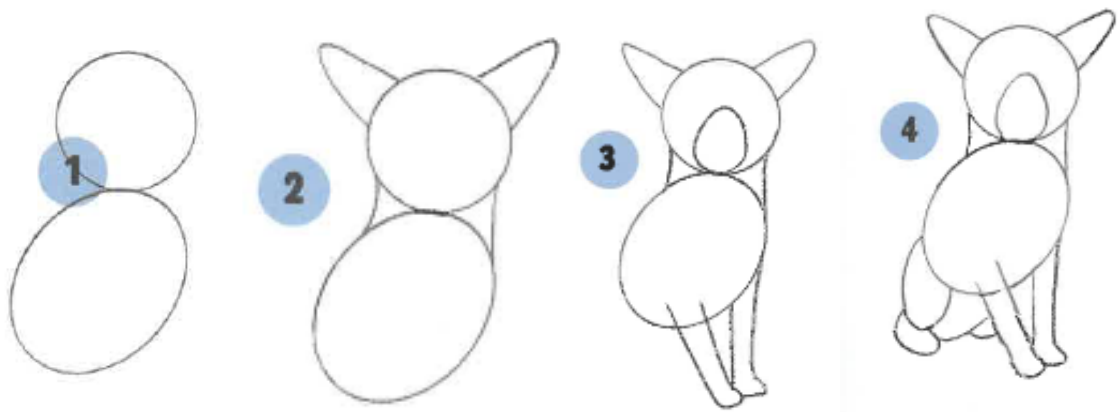
V Jihlavě se nachází také kynologický klub nedaleko Helenína. Kynologický klub v Jihlavě nabízí jednou týdně výcvik psa a v létě příměstské tábory. Kynologie není jen o poslušnosti nacházejí se zde i různé sporty např. agility, dog frisbee, flyball, dog dancing, obrana, záchranařina atd.

JAK KRESLIT PSY A ŠTĚŇATA

ČIVAVA

ZAJÍMAVOST: Aztékové chovali čivavy, protože věřili, že mají nadpřirozené schopnosti.

VÁNOČNÍ CUKROVÍ

Vánoční cukroví patří mezi symboly Vánoc. Mezi nejznámější cukroví patří perníčky.

Recept na perníčky:

Ingredience:

2 vejce

2 žloutky

150g cukr moučka

180g medu

80g másla

600g hladké mouky

1 kypřící prášek do perníku

1 čajová lžička sody

Postup:

Vajíčka umícháme s cukrem, přidáme mírně rozpuštěný med s máslem, vše řádně umícháme. Nakonec přisypeme mouku s práškem do perníku a sodu. Vše řádně propracujeme (nejlépe rukama) a necháme v chladu asi 24 hodin odpočinout.

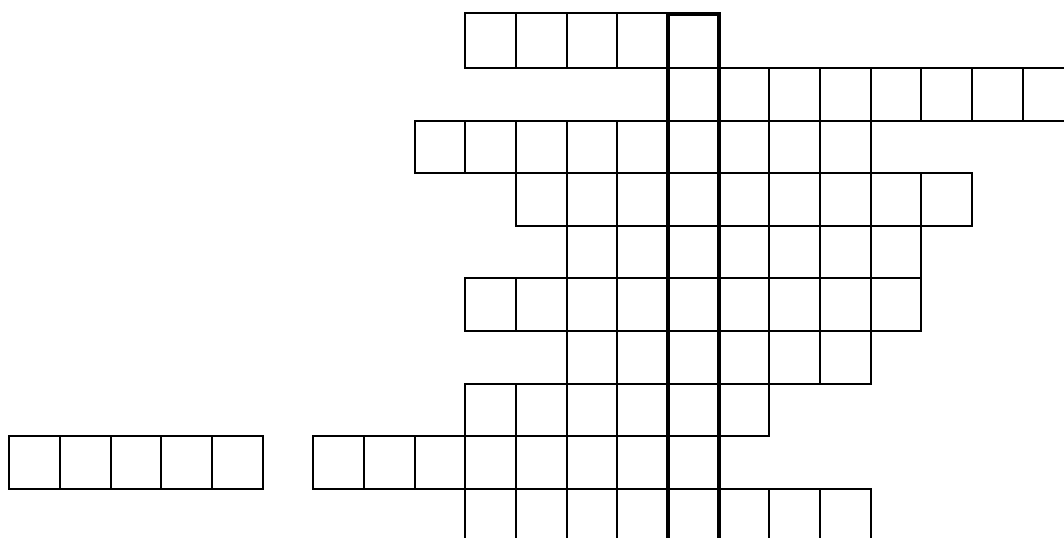
Druhý den z rozváleného těsta vykrajujeme perníčky a na plechu potíráme rozšlehaným vajíčkem. Pečeme v troubě na 180 do mírného zhnědnutí tak 3-5 minut. Zdobíme na druhý den klasickou polevou, nebo dle přání.

VÁNOCE VE SVĚTĚ

1. Santa Claus přijíždí rozdávat dárky na člunu
2. Pavouk a pavučiny na stromech pro štěstí
3. Vánoční loterie
4. Do kostela na mši na bruslích
5. Okurka jako ozdoba na vánočním stromku
6. Stolování na ubrusu podloženém slámou na zemi
7. Rozbíjení porcelánu za dveřmi svých přátel
8. Sušenková párty
9. Puding, který připravuje celá rodina, a do kterého všichni dávají drobné předměty
10. Na štědrovečerní večeři do KFC

TAJENKA:

NÁPOVĚDY:

NAJDI 10 ROZDÍLŮ

KOMIKS

ZAPÁLENÝ

ZIMNÍ FOTKY

Ema Ligmajerová a Sofie Šindelková, 7. C

REDAKČNÍ RADA

Horáčková Karolína

Ligmajerová Ema

Pollacková Terezie

Hudínková Romana

Pecháčková Adéla

Šindelková Sofie

Kozma Valerie

Pecháčková Klára

Štenglová Elen

Krejčová Nela

Pechová Vendula

Zelníčková Barbora

Jazyková kontrola: p. uč. Smejkalová. Autorkou obrázku na titulní straně je Elen Štenglová.